

Nevzdávajte sa svojich práv!

Retain your rights!

PRE TVORCOV NÁRODNÝCH POLITÍK 4 kroky k zavedeniu národnej politiky zachovania autorských práv

KONTROLNÝ ZOZNAM

KROK 1 INFORMUJTE SA

- ✓ **ZÍSKAJTE REGIONÁLNY A MEDZINÁRODNÝ PREHĽAD:** Informujte sa o postupoch a politikách súvisiacich so zachovaním autorských práv a používaním verejných licencií (*open licensing*) * v rámci svojej krajiny a vo svete medzi vydavateľmi, financovateľmi výskumu a výskumnými organizáciami. Snažte sa porozumieť trendom, príležitostiam a výzvam. Diskutuje sa o tejto téme na národnej úrovni? Kto sú kľúčoví experti v tejto oblasti?
- ✓ **PORAĎTE SA S PRÁVNICKMI:** Obráťte sa na právnych poradcov v oblasti autorských práv, aby ste zistili, ako sa spravujú publikačné práva vo vašej krajine.
- ✓ **UČTE SA OD INÝCH:** Spojte sa s inými tvorcami politík, aby ste získali informácie o skúsenostiach, odporúčaných postupoch a výzvach z iných krajín, ktoré sa týkajú vášho národného kontextu. Zvážte založenie alebo zapojenie sa do fóra výmeny nápadov.
- ✓ **SKÚMAJTE A ZJEDNODUŠUJTE:** Zistite, či sa vo vašej krajine poskytuje akademickým pracovníkom centralizované alebo koordinované usmernenie týkajúce sa autorských práv a udeľovania licencií, aby sa zabezpečil súlad so štandardizovanými podmienkami. Ak sa neposkytuje, zvážte podporu alebo financovanie takéhoto poradenstva.

*Pozn. prekl.: V anglicky hovoriacich krajinách sa používa termín *open licesing/open licenses*, v slovenskom prostredí sa používa termín verejná licencia, ktorá je definovaná v autorskom zákone č. 185/2015 Z. z. v § 76.

KROK 2 PRIPRAVTE NÁRH POLITIKY

- ✓ **PRIPRAVTE NÁVRH POLITIKY:** Navrhňte cieľnú politiku, ktorá bude v súlade s cieľmi a víziou otvoreného prístupu vašej krajiny a ďalšími súvisiacimi politikami. Vychádzajte z odporúčaných postupov a existujúcich politík, ak sú platné, a do tvorby politiky zapojte zástupcov kľúčových zainteresovaných strán.
- ✓ **SPOLUPRACUJTE:** Zorganizujte konzultácie, semináre a verejné stretnutia, aby ste získali rôzne názory kľúčových zainteresovaných strán. Vysvetlite im svoje argumenty a dôvody, vypočujte si ich obavy, a potom doladte návrh politiky.
- ✓ **ŠTANDARDIZUJTE TERMINOLÓGIU:** Snažte sa vypracovať národné alebo regionálne usmernenia v štátnom jazyku, ktoré by prijali jednotnú terminológiu týkajúcu sa autorských práv a licenčných podmienok. Preložte svoje politiky do angličtiny, aby ste si mohli vymieňať skúsenosti a návrhy s partnermi v zahraničí.

KROK 3 INFORMUJTE A IMPLEMENTUJTE

- ✓ **VYPRACUJTE STRATÉGIU IMPLEMENTÁCIE:** Po vypracovaní politiky navrhnete plán jej zavedenia, v ktorom podrobne uvediete, ako a kedy sa bude politika zavádzať a kto ju bude implementovať.
- ✓ **INFORMUJTE:** Vypracujte komunikačnú stratégiu s cieľom informovať všetky zainteresované strany o novej politike, jej prínosoch a o tom, ako ich ovplyvní.
- ✓ **VYTVORTE PODPORNÉ SYSTÉMY:** Iniciujte zriadenie podporných systémov alebo upozornite na dostupné systémy, ktoré pomáhajú vedcom pri riešení praktických etických, právnych či technických otázok.

KROK 4 MONITORUJTE POKROKY

- ✓ **ŽIADAJTE SPÄTNÚ VÄZBU:** Nastavte mechanizmy na získanie spätnej väzby od kľúčových zainteresovaných strán k vplyvu politiky a ťažkostiam, ktoré prináša.
- ✓ **PRAVIDELNE REVIDUJTE:** Politiku pravidelne prehodnocujte a aktualizujte na základe vyvíjajúcich sa potrieb, spätnej väzby a zmien v širšom akademickom a publikačnom prostredí.
- ✓ **MONITORUJTE DODRŽIAVANIE:** Nastavte procesy na jednoduché monitorovanie dodržiavania politiky a zväžte možnosti, ako motivovať k dodržiavaniu odporúčaných postupov.